Πρὸς Κορινθίους Α

Παύλος κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ 1 ἀδελφός, τῆ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ τῆ οὔση ἐν Κορίνθω, ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ 2 Ἰησοῦ, κλητοῖς ἀγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐν παντὶ τόπω, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν: χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη 3 ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ 4 ὑμῖν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε⁴ ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ 5 πάσῃ γνώσει, καθὼς τὸ μαρτύριον⁵ τοῦ χριστοῦ ἐβεβαιώθη' ἐν ὑμῖν: ὥστε ὑμᾶς 6 μὴ ὑστερεῖσθαι⁻ ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν¹⁰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἔως τέλους, ἀνεγκλήτους¹¹ 8

¹ κλητός, called, summoned. ² Σωσθένης, ους, ὁ, Sosthenes. ³ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ⁴ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ⁵ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁶ βεβαιόω, confirm, secure. ⁷ ὑστερέω, lack, need. ⁸ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ⁹ ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ¹⁰ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹¹ ἀνέγκλητος, above reproach, blameless.

Πρὸς Κορινθίους Α 1:9

ἐν τῆ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Πιστὸς ὁ θεός, δι' οὖ ἐκλήθητε 9 εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, 10 ἴνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἢ ἐν ὑμῖν σχίσματα,² ἦτε δὲ κατηρτισμένοι³ ἐν τῷ αὐτῷ νοῖ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ γνώμη. Ἦδη κάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί 11 μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν. Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἔκαστος 12 ὑμῶν λέγει, Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, Ἐγὼ δὲ Ἀπολλώ, Ἦγὼ δὲ Κηφᾶ, Ἦχὸ δὲ χριστοῦ. Μεμέρισται ὁ χριστός; Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ 13 ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ 14 μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον: ὑνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα. 15 Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανα ὁλον: λοιπὸν οὐκ οίδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα.

¹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ² σχίσμα, τος, τό, tear, division. ³ καταρτίζω, mend, fit. ⁴ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ⁵ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ⁶ δηλόω, show, make clear. ⁷ χλόη, ης, ἡ, fresh growth, grass. ⁸ ἔρις, ιδος, ἡ, strife, contention. ⁹ Άπολλως, ὁ, Apollos. ¹⁰ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹¹ μερίζω, divide, part. ¹² Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. ¹³ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ¹⁴ Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 1:18

λόγου, ἵνα μὴ κενωθῆ¹ ὁ σταυρὸς τοῦ χριστοῦ.

Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστίν, τοῖς <u>δὲ</u> 18 σωζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν 19 σοφών, καὶ τὴν σύνεσιν τών συνετών άθετήσω. Ποῦ σοφός Ποῦ 20 γραμματεύς; Π οῦ συζητητης τοῦ αἰῶνος τούτου; Ωοὐχὶ ἐμώρανεν δο θεὸς την σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφία τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ 21 κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν¹⁰ ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας² τοῦ κηρύγματος σωσαι τους πιστεύοντας. Έπειδη καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσιν, 22 καὶ ελληνες σοφίαν ζητοῦσιν: ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν χριστὸν ἐσταυρωμένον, 23 Ίουδαίοις μὲν σκάνδαλον, ¹² Ελλησιν δὲ μωρίαν: ² αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, ¹³ 24 Ίουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν, χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν. Ότι τὸ 25 μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ

¹ κενόω, empty, make void. ² μωρία, ας, ή, foolishness, folly. ³ σοφός, wise. ⁴ σύνεσις, εως, ή, understanding, insight. ⁵ συνετός, intelligent, clever. ⁶ άθετέω, reject, annul. ⁷ συζητητής, οῦ, ὁ, disputer, debater. ⁸ μωραίνω, make foolish, make tasteless. ⁹ ἐπειδή, since, because. ¹⁰ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹¹ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ¹² σκάνδαλον, ου, τό, cause of stumbling, snare. ¹³ κλητός, called, summoned. ¹⁴ μωρός, foolish, stupid.

Πρὸς Κορινθίους Α 1:26

ίσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν.

Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν¹ ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοί² κατὰ σάρκα, οὐ 26 πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς:³ ἀλλὰ τὰ μωρὰ⁴ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο⁵ ὁ 27 θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς² καταισχύνη: καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο⁵ ὁ θεός, ἵνα καταισχύνη τὰ ἰσχυρά: καὶ τὰ ἀγενῆ² τοῦ κόσμου καὶ τὰ 28 ἐξουθενημένα⁵ ἐξελέξατο⁵ ὁ θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήση: ὅπως 29 μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν 30 χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἀγιασμός, αὶ ἀπολύτρωσις:¹⁰ ἵνα, καθὼς γέγραπται, Ὁ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω. 31

¹ κλῆσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ² σοφός, wise. ³ εὐγενής, noble, high-born. ⁴ μωρός, foolish, stupid. ⁵ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁶ καταισχύνω, put to shame, shame. ⁷ ἀγενής, base, low. ⁸ ἔξουθενέω, despise, ignore. ⁹ ἀγιασμός, οῦ, ὁ, consecration, holiness. ¹⁰ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance.

Byzantine NT

Κάγω ἐλθων πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν¹ λόγου ἢ σοφίας 2 καταγγέλλων² ὑμῖν τὸ μαρτύριον³ τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν 2 ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. Καὶ ἐγω ἐν ἀσθενείᾳ⁴ 3 καὶ ἐν φόβω καὶ ἐν τρόμω⁵ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ 4 κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει² πνεύματος καὶ δυνάμεως: ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ἦ ἐν σοφία ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει θεοῦ.

Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις: σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν 6 ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργουμένων: ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν 7 θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἡν προώρισεν ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν: ἡν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν: εἰ 8 γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἄν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν: ἀλλὰ καθὼς 9

¹ ὑπεροχή, ῆς, ἡ, superiority, authority. ² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ³ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁴ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁵ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ⁶ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ⁷ πειθός, persuasive. ⁸ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁹ ἀπόδειξις, εως, ἡ, proof, demonstration. ¹⁰ τέλειος, complete, perfect. ¹¹ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ¹² προορίζω, predetermine, foreordain.

Πρὸς Κορινθίους Α 2:10

γέγραπται, Ά όφθαλμὸς οὐκ εἶδεν, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν, καὶ ἐπὶ καρδίαν άνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἡμῖν δὲ ὁ θεὸς 10 ἀπεκάλυψεν διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ: τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾳ, καὶ τὰ βάθη² τοῦ θεοῦ. Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα 11 τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; Οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ 12 τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν. Ἡ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ 13 έν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος ἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. 6 Υυχικὸς 7 δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ 14 τού πνεύματος τού θεού: μωρία γαρ αὐτῷ ἐστιν, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς 3 ἀνακρίνεται. 10 Ο δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει 10 μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ 15 ύπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. 10 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν 11 κυρίου, ὃς συμβιβάσει 12 αὐτόν; 16 Ήμεῖς δὲ νοῦν τοῦ ἔχομεν.

¹ ἐρευνάω, search diligently. ² βάθος, ους, τό, depth, deep. ³ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁴ διδακτός, instructed, taught. ⁵ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁶ συγκρίνω, combine, compare. ⁷ ψυχικός, natural, wordly-minded. ⁸ μωρία, ας, ἡ, foolishness, folly. ⁹ πνευματικώς, spiritually, in a spiritual manner. ¹⁰ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹¹ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹² συμβιβάζω, hold together, instruct.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 3:2

Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς 3 σαρκικοῖς, 1 ώς νηπίοις 2 ἐν χριστῶ. Γάλα 3 ὑμᾶς ἐπότισα, 4 καὶ οὐ βρῶμα: 5 οὔπω 2 γὰρ ἐδύνασθε, ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε: ἔτι γὰρ σαρκικοί¹ ἐστε: ὅπου γὰρ ἐν 3 ύμῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διγοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατείτε; "Όταν γὰρ λέγη τις, Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἕτερος δέ, Ἐγὼ 4 Απολλώ, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε; Τίς οὖν ἐστιν Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλώς, ἀλλ' ἢ 5 διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστω ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν; Ἐγὼ ἐφύτευσα, 10 6 $^{\prime}$ Απολλως $^{\prime}$ ἐπότισεν $^{\prime}$, ἀλλ $^{\prime}$ ὁ θεὸς ηὔξανεν. $^{\prime\prime}$ ΤΩστε οὔτε ὁ φυτεύων $^{\prime\prime}$ ἐστίν τι, $^{\prime\prime}$ ούτε ὁ ποτίζων, $\dot{}$ ἀλλ' ὁ αὐξάνων $\dot{}$ θεός. $\dot{}$ Φυτεύων $\dot{}$ δὲ καὶ ὁ ποτίζων $\dot{}$ εν εἰσιν: $\dot{}$ 8 ἔκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. 12 Θεοῦ γάρ ἐσμεν 9 συνεργοί: θεοῦ γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομή έστε.

¹ σαρκικός, fleshly, carnal. ² νήπιος, infant, child. ³ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ⁴ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ⁵ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁶ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁷ ἔρις, ιδος, ἡ, strife, contention. ⁸ διχοστασία, ας, ἡ, dissension, division. ⁹ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹⁰ φυτεύω, plant. ¹¹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹² κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹³ συνεργός, οῦ, ὁ, fellow worker. ¹⁴ γεώργιον, ου, τό, cultivated land, field. ¹⁵ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification.

Πρὸς Κορινθίους Α 3:10

Κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς¹ ἀρχιτέκτων² θεμέλιον³ 10 τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ.⁴ "Εκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ.⁴ 11 Θεμέλιον³ γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον,⁵ ὅς ἐστιν Ἰησοῦς χριστός. Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ⁴ ἐπὶ τὸν θεμέλιον³ τοῦτον χρυσόν,⁶ 12 ἄργυρον,⁻ λίθους τιμίους,⁶ ξύλα,² χόρτον,⁶ καλάμην,¹¹ ἑκάστου τὸ ἔργον 13 φανερὸν¹² γενήσεται: ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει,¹³ ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται: καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν¹⁴ ἐστιν τὸ πῦρ δοκιμάσει.¹⁵ Εἴ τινος τὸ ἔργον μένει ὁ 14 ἐποικοδόμησεν,⁴ μισθὸν λήψεται. Εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται,¹6 15 ζημιωθήσεται:¹⁻ αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός.

Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; Εἴ τις τὸν 16 ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, '' φθερεῖ '' τοῦτον ὁ θεός: ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἄγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς.

¹σοφός, wise. ²ἀρχιτέκτων, ονος, ὁ, master builder. ³θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ⁴ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ⁵κεῖμαι, lie, be laid. ⁶χρυσός, οῦ, ὁ, gold, anything made of gold. ⁷ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ⁸τίμιος, precious, honorable. ⁹ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹⁰χόρτος, ου, ὁ, grass, hay. ¹¹καλάμη, ης, ἡ, stubble, straw. ¹² φανερός, manifest, apparent. ¹³δηλόω, show, make clear. ¹⁴ ὁποῖος, what sort of, what kind of. ¹⁵δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁶κατακαίω, burn up, consume entirely. ¹⁷ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ¹⁸οἰκέω, inhabit, dwell. ¹⁹φθείρω, destroy, corrupt.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 3:18

Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω: ἐἴ τις δοκεῖ σοφὸς ² εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, 18 μωρὸς ³ γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. ⁴ Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία ⁴ 19 παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ὁ δρασσόμενος ὁ τοὺς σοφοὺς ² ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. Καὶ πάλιν, Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς πῶν σοφῶν, 20 ὅτι εἰσὶν μάταιοι. Ἦπο μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις: πάντα γὰρ ὑμῶν 21 ἐστιν, εἴτε Παῦλος, εἴτε ἀπολλώς, εἴτε Κηφᾶς, ἱ εἴτε κόσμος, εἴτε ζωή, εἴτε 22 θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, ἱ εἴτε μέλλοντα: πάντα ὑμῶν ἐστιν, ὑμεῖς δὲ χριστοῦ, 23 χριστὸς δὲ θεοῦ.

Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας χριστοῦ καὶ οἰκονόμους $\frac{1}{3}$ 4 μυστηρίων θεοῦ. Ὁ δὲ λοιπόν, ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, $\frac{1}{3}$ ἴνα πιστός τις 2 εὑρεθῆ. Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ, $\frac{1}{3}$ ἢ ὑπὸ $\frac{1}{3}$ ἀνθρωπίνης $\frac{1}{3}$ ἡμέρας: ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω. $\frac{1}{3}$ Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ 4

¹ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ² σοφός, wise. ³ μωρός, foolish, stupid. ⁴ μωρία, ας, ή, foolishness, folly. ⁵ δράσσομαι, catch, seize. ⁶ πανουργία, ας, ή, cleverness, craftiness. Trickery. ⁷ διαλογισμός, οῦ, ό, reasoning, questioning. ⁸ μάταιος, vain, useless. ⁹ Απολλώς, ό, Apollos. ¹⁰ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹¹ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ¹² ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹³ οἰκονόμος, ου, ὁ, manager, steward. ¹⁴ ἐλάχιστος, least, smallest. ¹⁵ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁶ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings.

Πρὸς Κορινθίους Α 4:5

σύνοιδα, 1 ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι: ὁ δὲ ἀνακρίνων με κύριός ἐστιν. 5 $^{\circ}$ Ωστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὅς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν: καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλω δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν 6 ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἶς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. Τίς γάρ σε διακρίνει; Τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; Εἰ 7 δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; Ἡδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη 8 ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε: καὶ ὄφελόν γε¹ ἐβασιλεύσατε, τοὺς 9 ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ός ἐπιθανατίους: ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις, καὶ ἀνθρώποις. Ἡμεῖς μωροὶ διὰ χριστόν, ὑμεῖς δὲ 10

¹σύνοιδα, know, be conscious of. ² ἀνακρίνω, examine, inquire into. ³ φωτίζω, give light, enlighten. ⁴ κρυπτός, hidden, secret. ⁵ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ⁶ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ⁷ μετασχηματίζω, transform, disguise. ⁸ Ἀπολλώς, ὁ, Apollos. ⁹ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ¹⁰ διακρίνω, discriminate, judge. ¹¹ κορέννυμι, satiate, fill. ¹² πλουτέω, be rich, become rich. ¹³ βασιλεύω, reign, rule. ¹⁴ ὄφελον, would that (used to express a fruitless wish) ¹⁵ γέ, indeed, at least. ¹⁶ συμβασιλεύω, rule (as king) with someone. ¹⁷ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹⁸ ἐπιθανάτιος, condemned to death. ¹⁹ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ²⁰ μωρός, foolish, stupid.

Byzantine NT

φρόνιμοι¹ ἐν χριστῷ: ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί: ὑμεῖς ἔνδοξοι,² ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι.³ Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν, καὶ διψῶμεν, καὶ γυμνητεύομεν, 11 καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦμεν, καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις 12 χερσίν: λοιδορούμενοι¹ο εὐλογοῦμεν: διωκόμενοι ἀνεχόμεθα:¹¹ 13 βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν: ὡς περικαθάρματα¹² τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα¹³ ἔως ἄρτι.

Οὐκ ἐντρέπων¹⁴ ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ.¹⁵ Ἐὰν 14 γὰρ μυρίους¹⁶ παιδαγωγοὺς¹⁻ ἔχητε ἐν χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας: ἐν γὰρ χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, 16 μιμηταί¹⁶ μου γίνεσθε. Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον,¹⁰ ὅς ἐστιν τέκνον μου 17 ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὅς ὑμᾶς ἀναμνήσει²⁰ τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν

¹ φρόνιμος, prudent, wise. ² ἔνδοξος, honored, glorious. ³ ἄτιμος, without honor, dishonored. ⁴ πεινάω, hunger, am hungry. ⁵ διψάω, thirst, thirst for. ⁶ γυμνητεύω, am poorly clad. ⁷ κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ⁸ ἀστατέω, be unsettled, be homeless. ⁹ κοπιάω, toil, labor. ¹⁰ λοιδορέω, abuse, revile. ¹¹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹² περικάθαρμα, τος, τό, dirt, refuse. ¹³ περίψημα, τος, τό, dirt, dregs. ¹⁴ ἐντρέπω, turn about, reverence. ¹⁵ νουθετέω, admonish, exhort. ¹⁶ μυρίοι, ten thousand, innumerable. ¹⁷ παιδαγωγός, οῦ, ό, tutor, guardian. ¹⁸ μιμητής, οῦ, ό, imitator. ¹⁹ Τιμόθεος, ου, ό, Timothy. ²⁰ ἀναμιμνήσκω, remind, remember.

Πρὸς Κορινθίους Α 4:18

χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ¹ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. Ως μὴ ἐρχομένου δέ 18 μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν² τινες. Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως³ πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ 19 κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων,² ἀλλὰ τὴν δύναμιν. Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. Τί θέλετε; Ἐν 20 ῥάβδῳ⁴ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε πρᾳότητος;⁵

Όλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν 5 ὀνομάζεται, ὅστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ² 2 ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, τνα ἐξαρθῆ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας. Ὑγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ σώματι παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, 3 ἤδη κέκρικα ὡς παρών, τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον, ἐν τῷ ὀνόματι 4 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῆ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ 5

¹ πανταχοῦ, everywhere. ² φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ³ ταχέως, quickly, soon. ⁴ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ⁵ πραῦτης, mildness, gentleness. ⁶ ὅλως, altogether, completely. ⁷ ὀνομάζω, name, give a name to. ⁸ πενθέω, mourn, lament. ⁹ ἔξαίρω, remove, drive away. ¹⁰ ἄπειμι, go away, depart. ¹¹ πάρειμι, be present, have arrived. ¹² κατεργάζομαι, work out, produce.

Byzantine NT

Σατανᾳ εἰς ὅλεθρον¹ τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῆ ἐν τῆ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Οὐ καλὸν τὸ καύχημα² ὑμῶν. Οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη³ ὅλον τὸ 6 φύραμα⁴ ζυμοῖ; Ἐκκαθάρατε τὴν παλαιὰν ζύμην,³ ἵνα ἦτε νέον φύραμα,⁴ 7 καθώς ἐστε ἄζυμοι. Καὶ γὰρ τὸ Πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη¹⁰ χριστός: ὥστε 8 ἑορτάζωμεν,¹¹ μὴ ἐν ζύμη³ παλαιᾳ, μηδὲ ἐν ζύμη³ κακίας¹² καὶ πονηρίας,¹³ ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας¹⁴ καὶ ἀληθείας.

"Εγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ¹⁵ μὴ συναναμίγνυσθαι¹⁶ πόρνοις:¹⁷ καὶ οὐ πάντως¹⁸ 9 τοῖς πόρνοις¹⁷ τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις,¹⁹ ἢ ἄρπαξιν,²⁰ ἢ εἰδωλολάτραις:²¹ ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. Νῦν δὲ ἔγραψα 11 ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι,¹⁶ ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος²² ῇ πόρνος,¹⁷ ἢ πλεονέκτης,¹⁹ ἢ εἰδωλολάτρης,²¹ ἢ λοίδορος,²³ ἢ μέθυσος,²⁴ ἢ ἄρπαξ:²⁰ τῷ

¹ δλεθρος, ου, ὁ, destruction, death. ² καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ³ζύμη, ης, ἡ, leaven, ferment. ⁴ φύραμα, τος, τό, that which is mixed, lump. ⁵ζυμόω, leaven, ferment. ⁶ ἐκκαθαίρω, cleanse thoroughly, clean out. ⁷ παλαιός, old, ancient. ⁸ νέος, new, young. ⁹ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ¹⁰ θύω, sacrifice, kill. ¹¹ ἑορτάζω, celebrate a feast, keep a feast. ¹² κακία, ας, ἡ, malice, evil. ¹³ πονηρία, ας, ἡ, iniquity, wickedness. ¹⁴ είλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ¹⁵ ἐπιστολή, ῆς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁶ συναναμίγνυμι, associate with, mingle. ¹⁷ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ¹⁸ πάντως, altogether, by all means. ¹⁹ πλεονέκτης, ου, ὁ, covetous or greedy person. ²⁰ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ²¹ είδωλολάτρης, ου, ὁ, image worshiper, idolater. ²² ὀνομάζω, name, give a name to. ²³ λοίδορος, ου, ὁ, reviler, abusive person. ²⁴ μέθυσος, ου, ὁ, drunkard.

Πρὸς Κορινθίους Α 5:12

τοιούτω μηδὲ συνεσθίειν. Τί γάρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; Οὐχὶ τοὺς ἔσω 2 12 ὑμεῖς κρίνετε; Τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρινεῖ. Καὶ ἐξαρεῖτε 3 τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν 13 αὐτῶν.

Τολμᾳ^{*} τις ὑμῶν, πρᾶγμα⁵ ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ 6 οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων; Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἄγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν; Καὶ εἰ ἐν 2 ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοι ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; Οὐκ οἴδατε ὅτι 3 ἀγγέλους κρινοῦμεν; Μήτι βιωτικά; Βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν 4 ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῆ ἐκκλησία, τούτους καθίζετε. Πρὸς 5 ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. Οὕτως οὐκ ἔνι ἐν ὑμῖν σοφὸς ὁ οὐδὲ εἶς, ὅς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ 6 κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; শλθη μὲν οὖν ὅλως ὅ ἤττημα ὑμῖν ἐστιν, 7 ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; Διὰ τί οὐχὶ

¹ συνεσθίω, eat with. ² ἔσω, within, inside. ³ ἔξαίρω, remove, drive away. ⁴ τολμάω, dare, endure. ⁵ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ⁶ ἄδικος, unjust, unrighteous. ⁷ ἀνάξιος, unworthy, incompetent. ⁸ κριτήριον, ου, τό, law court, tribunal. ⁹ ἐλάχιστος, least, smallest. ¹⁰ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹¹ γέ, indeed, at least. ¹² βιωτικός, matter of daily life, life. ¹³ ἔξουθενέω, despise, ignore. ¹⁴ ἐντροπή, ῆς, ἡ, shame, humiliation. ¹⁵ ἔνι, there is in, is present. ¹⁶ σοφός, wise. ¹⁷ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁸ ἀνά, upwards, upon. ¹⁹ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ²⁰ ὅλως, altogether, completely. ²¹ ἤττημα, τος, τό, loss, failure.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 6:8

μάλλον ἀποστερεῖσθε; Αλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ ταῦτα 8 ἀδελφούς. Ἡ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν; Μὴ 9 πλανᾶσθε: οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μαλακοί, οὔτε ἀρσενοκοῖται, οὔτε πλεονέκται, οὔτε κλέπται, οὔτε μέθυσοι, οὐ λοίδοροι, 10 οὐχ ἄρπαγες, βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. Καὶ ταῦτά τινες ἦτε: 11 ἀλλὰ ἀπελούσασθε, άλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλ' ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει: πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ 12 ἐξουσιασθήσομαι το ὑπό τινος. Τὰ βρώματα τῆ κοιλία, καὶ ἡ κοιλία τοῖς 13 βρώμασιν: ό δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῆ πορνεία, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι: ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον 14

¹ ἀποστερέω, defraud, deprive of. ² ἄδικος, unjust, unrighteous. ³ κληρονομέω, inherit, obtain. ⁴ πόρνος, ου, ό, fornicator, immoral person. ⁵ εἰδωλολάτρης, ου, ό, image worshiper, idolater. ⁶ μοιχός, οῦ, ό, adulterer. ⁷ μαλακός, soft, effeminate. ⁸ ἀρσενοκοίτης, ου, ό, male engaging in same-sex sexual activity. ⁹ πλεονέκτης, ου, ό, covetous or greedy person. ¹⁰ κλέπτης, ου, ό, thief. ¹¹ μέθυσος, ου, ό, drunkard. ¹² λοίδορος, ου, ό, reviler, abusive person. ¹³ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ¹⁴ ἀπολούω, wash off, wash away. ¹⁵ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁶ ἐξουσιάζω, have authority over, master. ¹⁷ βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹⁸ κοιλία, ας, ή, belly, womb.

Πρὸς Κορινθίους Α 6:15

ήγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερει¹ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα 15 ὑμῶν μέλη χριστοῦ ἐστιν; Ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ ποιήσω πόρνης² μέλη ; Μὴ γένοιτο. Οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος³ τῆ πόρνῃ² εν σῶμά ἐστιν; 16 Ἦσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὁ δὲ κολλώμενος³ τῷ κυρίῳ εν 17 πνεῦμά ἐστιν. Φεύγετε τὴν πορνείαν. Πᾶν ἁμάρτημα⁴ ὅ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος 18 ἐκτὸς³ τοῦ σώματός ἐστιν: ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. Ἦ οὐκ 19 οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν, οἱ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ; Καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν, ἡγοράσθητε γὰρ τιμῆς: δοξάσατε δὴ² τὸν θεὸν ἐν 20 τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἄτινά ἐστιν τοῦ θεοῦ.

Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἄπτεσθαι. Διὰ δὲ τὰς 7 πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω.
Τῆ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω: ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ 3

¹ ἔξεγείρω, raise, raise up. 2 πόρνη, ης, ἡ, prostitute. 3 κολλάω, glue, cleave. 4 ἀμάρτημα, τος, τό, sin, fault. 5 ἐκτός, aside from, besides. 6 πορνεύω, commit fornication, fornicate. 7 δή, also, indeed. 8 εὔνοια, ας, ἡ, favor, affection.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 7:4

τῷ ἀνδρί. Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει,¹ ἀλλ' ὁ ἀνήρ: ὁμοίως δὲ 4 καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει,¹ ἀλλ' ἡ γυνή. Μὴ ἀποστερεῖτε² 5 ἀλλήλους, εἰ μήτι³ ἄν ἐκ συμφώνου⁴ πρὸς καιρόν, ἵνα σχολάζητε⁵ τῆ νηστείᾳ καὶ τῆ προσευχῆ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην,⁵ οὐ κατ' 6 ἐπιταγήν. Θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν: ἀλλ' ἕκαστος 7 ἴδιον χάρισμα¹⁰ ἔχει ἐκ θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως.

Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις ταὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ἐστιν ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ. 8
Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν: κρεῖσσον γάρ ἐστιν γαμῆσαι ἢ 9
πυροῦσθαι. Τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ὁ κύριος, 10
γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι: ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῆ, μενέτω ἄγαμος, ἢ 11
τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω - καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ 12

¹ ἐξουσιάζω, have authority over, master. ² ἀποστερέω, defraud, deprive of. ³ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁴ σύμφωνος, attuned to, harmonious. ⁵ σχολάζω, devote oneself to, be unoccupied. 6 νηστεία, ας, ή, fasting, fast. ⊓ ἀκρασία, ας, ή, lack of self-control, self-indulgence. 8 συγγνώμη, ης, ή, concession, indulgence. 9 ἐπιταγή, ῆς, ή, command, commandment. 10 χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. 11 ἄγαμος, ου, ή, unmarried. 12 ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. 13 κρείσσων, stronger, more excellent. 14 πυρόω, burn, am purified by fire. 15 χωρίζω, separate, depart. 16 καταλλάσσω, reconcile.

Πρὸς Κορινθίους Α 7:13

λέγω, οὐγ ὁ κύριος: εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔγει ἄπιστον, καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν. Καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ 13 αὐτὸς συνευδοκεῖ² οἰκεῖν³ μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν. Ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ 14 ἄπιστος ἐν τῆ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί: ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστιν, νῦν δὲ ἄγιά ἐστιν. Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, 15 χωριζέσθω. Οὐ δεδούλωται ό ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις: ἐν δὲ εἰρήνη κέκληκεν ήμᾶς ὁ θεός. Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; "Η τί 16 οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; Εἰ μὴ ἑκάστῳ ώς ἐμέρισεν ὁ θεός, ἕκαστον 17 ώς κέκληκεν ὁ κύριος, οὕτως περιπατείτω. Καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. 7 Περιτετμημένος τις ἐκλήθη; Μὴ ἐπισπάσθω. Έν 18 ακροβυστία¹⁰ τις ἐκλήθη; Μὴ περιτεμνέσθω. Ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐστιν, καὶ ἡ 19 ακροβυστία¹⁰ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ. Ἔκαστος ἐν τῆ κλήσει 20 ή ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. Δ οῦλος ἐκλήθης; Mή σοι μελέτω: 13 ἀλλ' εἰ καὶ 21

¹ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ² συνευδοκέω, consent, approve. ³ οἰκέω, inhabit, dwell. ⁴χωρίζω, separate, depart. ⁵ δουλόω, enslave, bring under subjection. ⁶ μερίζω, divide, part. ⁷ διατάσσω, command, give orders to. ⁸ περιτέμνω, circumcize, circumcize, circumcise. ⁹ ἐπισπάομαι, become uncircumcised. ¹⁰ ἀκροβυστία, ας, ή, uncircumcision, foreskin. ¹¹ τήρησις, εως, ή, imprisonment, keeping. ¹² κλῆσις, εως, ή, (divine) call, invitation. ¹³ μέλει, it is a care, it concerns.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 7:22

δύνασαι ἐλεύθερος¹ γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι.² Ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, 22 ἀπελεύθερος³ κυρίου ἐστίν: ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος¹ κληθείς, δοῦλός ἐστιν χριστοῦ. Τιμῆς ἠγοράσθητε: μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. Ἔκαστος ἐν ῷ 23 ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ θεῷ.

Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω: γνώμην δὲ δίδωμι ὡς 25 ἤλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι. Νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ 26 τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπω τὸ οὕτως εἶναι. Δέδεσαι γυναικί; 27 Μὴ ζήτει λύσιν. Αέλυσαι ἀπὸ γυναικός; Μὴ ζήτει γυναῖκα. Ἐὰν δὲ καὶ 28 γήμης, οὐχ ἤμαρτες: καὶ ἐὰν γήμη ἡ παρθένος, ὁ οὐχ ἤμαρτεν. Θλίψιν δὲ τῆ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι: ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὁ 29 καιρὸς συνεσταλμένος: τὸ λοιπόν ἐστιν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὧσιν: καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίοντες: καὶ οἱ γαίροντες, ὡς μὴ 30

¹ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ²χράομαι, use, make use of. ³ ἀπελεύθερος, ου, ὁ, freedman. ⁴παρθένος, ου, ἡ, virgin. ⁵ ἐπιταγή, ῆς, ἡ, command, commandment. ⁶γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ⁷νομίζω, suppose, think. ⁸ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ⁹ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁰λύσις, εως, ἡ, release, separation. ¹¹ φείδομαι, spare, abstain. ¹² συστέλλω, limit, shorten.

Πρὸς Κορινθίους Α 7:31

χαίροντες: καὶ οἱ ἀγοράζοντες, ὡς μὴ κατέχοντες: 1 καὶ οἱ χρώμενοι 2 τῷ κόσμῳ 31 τούτω, ως μὴ καταχρώμενοι: παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. 32 Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. Ὁ ἄγαμος μεριμνᾶ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς ἀρέσει τῷ κυρίῳ: ὁ δὲ γαμήσας μεριμνῷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῆ 33 γυναικί. Μεμέρισται¹⁰ καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. ¹¹ Ἡ ἄγαμος μεριμνᾶ⁸ τὰ τοῦ 34 κυρίου, ἵνα $\tilde{\eta}$ άγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι: $\tilde{\eta}$ δὲ γαμήσασα μεριμν $\tilde{\alpha}^s$ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί. Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον $\frac{12}{2}$ λέγω: 35 οὐχ ἵνα βρόχον¹³ ὑμῖν ἐπιβάλω,¹⁴ ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον¹⁵ καὶ εὐπρόσεδρον¹6 τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. 17 Ei δέ τις ἀσχημονεῖν 18 ἐπὶ τὴν παρθένον 11 αὐτοῦ 36 νομίζει, έὰν ἦ ὑπέρακμος, ακαὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, δ θέλει ποιείτω: οὐχ άμαρτάνει: γαμείτωσαν. Ός δὲ ἔστηκεν έδραῖος εν τῆ καρδία, μὴ ἔχων 37 ἀνάγκην, 22 ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῆ

¹ κατέχω, hold back, hold fast. ² χράομαι, use, make use of. ³ καταχράομαι, make full use of, use up. ⁴ παράγω, pass by, depart. ⁵ σχήμα, τος, τό, outward appearance, form. ⁶ ἀμέριμνος, free from care, free from anxiety. ⁷ ἄγαμος, ου, ή, unmarried. ⁸ μεριμνάω, be anxious, distracted. ⁹ ἀρέσκω, please, serve. ¹⁰ μερίζω, divide, part. ¹¹ παρθένος, ου, ή, virgin. ¹² συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹³ βρόχος, ου, ό, noose, noose or snare. ¹⁴ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁵ εὐσχήμων, honorable. ¹⁶ εὐπρόσεδρος, devoted. ¹⁷ ἀπερισπάστως, without distraction. ¹⁸ ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ¹⁹ νομίζω, suppose, think. ²⁰ ὑπέρακμος, past the bloom of youth, of full age. ²¹ ἐδραῖος, steadfast, firm. ²² ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress.

Βyzantine ΝΤ Πρὸς Κορινθίους Α 7:38

καρδία αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ. Ὠστε καὶ ὁ 38 ἐκγαμίζων καλῶς ποιεῖ: ὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζων κρεῖσσον ποιεῖ. Γυνὴ δέδεται 39 νόμῳ ἐφ' ὅσον χρόνον ζῆ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς: ἐὰν δὲ καὶ κοιμηθῆ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ῷ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ. Μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτως 40 μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην: δοκῶ δὲ κάγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἰδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν. Ἡ γνῶσις φυσιοῖ, δη δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. Εἰ δέ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκεν καθὼς 2 δεῖ γνῶναι: εἰ δέ τις ἀγαπᾳ τὸν θεόν, οὖτος ἔγνωσται ὑπ αὐτοῦ. Περὶ τῆς 3 βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἔτερος εἰ μὴ εἶς. Καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοί, εἴτε ἐν 5 οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ γῆς: ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοί, καὶ κύριοι πολλοί: ἀλλ' ἡμῖν εἷς 6 θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὖ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν: καὶ εἷς κύριος Ἰησοῦς

¹ παρθένος, ου, ή, virgin. ² ἐκγαμίζω, give in marriage, marry. ³ κρείσσων, stronger, more excellent. ⁴ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁵ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ⁶ γνώμη, ης, ή, purpose, opinion. ⁷ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁸ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁹ οὐδέπω, not yet, still not. ¹⁰ βρῶσις, εως, ή, eating, food. ¹¹ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ¹² εἴπερ, if perhaps, if indeed.

Πρὸς Κορινθίους Α 8:7

γριστός, δι' οδ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. Άλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις: τινὲς 7 δὲ τῆ συνειδήσει τοῦ εἰδώλου 1 ἔως ἄρτι ως εἰδωλόθυτον 2 ἐσθίουσιν, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται. 3 Βρῶμα 4 δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησιν τῷ 8 θεῷ: οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα. 5 Βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. Έὰν γάρ τις ἴδη σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν εἰδωλείω κατακείμενον, οὐχὶ ἡ 10 συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα² έσθίειν; Καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῆ σῆ γνώσει, δι' ὃν χριστὸς 11 ἀπέθανεν; Οὕτως δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ τύπτοντες οὐτῶν 12 τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς χριστὸν ἁμαρτάνετε. Δ ιόπερ εἰ β ρῶμα 13 σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα12 εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν άδελφόν μου σκανδαλίσω.

¹ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ² εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ³ μολύνω, stain, soil. ⁴ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁵ ὑστερέω, lack, need. ⁶ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ⊓ πρόσκομμα, τος, τό, stumbling, occasion of stumbling. ⁵ εἰδωλεῖον, ου, τό, idol's temple, temple for an image. ९ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ¹¹ τύπτω, smite, beat. ¹¹ διόπερ, therefore, for this very reason. ¹² κρέας, τό, meat, flesh.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 9:2

Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; Οὐχὶ Ἰησοῦν χριστὸν τὸν κύριον ήμῶν ἑώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ; Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ 2 ἀπόστολος, ἀλλά γε² ὑμῖν εἰμι: ἡ γὰρ σφραγὶς³ τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς⁴ ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίω. Ἡ ἐμὴ ἀπολογία 5 τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν 6 αὕτη ἐστίν. Μὴ οὐκ ἔχομεν 3 έξουσίαν φαγείν καὶ πιείν; Μὴ οὐκ ἔχομεν έξουσίαν ἀδελφὴν γυναίκα 5 περιάγειν, 7 ώς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ Κηφᾶς; 8 6 "Η μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; Τίς 7 στρατεύεται 3 ἰδίοις ὀψωνίοις 10 ποτέ; Τίς φυτεύει 11 ἀμπελῶνα, 12 καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; "H τίς ποιμαίνει 13 ποίμνην, 14 καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος 15 τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; "Η οὐχὶ καὶ ὁ νόμος 8 ταῦτα λέγει; Ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νόμῳ γέγραπται, Οὐ φιμώσεις 6 βοῦν 7 άλοῶντα. 18 Mỳ τῶν βοῶν 17 μέλει 19 τῷ θεῷ; 10 Η δι' ἡμᾶς πάντως 20 λέγει; Δ ι' ἡμᾶς 10

¹ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ² γέ, indeed, at least. ³ σφραγίς, ίδος, ή, seal, signet ring. ⁴ ἀποστολή, ῆς, ἡ, apostleship, commission. ⁵ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ⁶ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⊓ περιάγω, lead around, go about. ™ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. 9 στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ¹¹ ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ¹¹ φυτεύω, plant. ¹² ἀμπελών, ῶνος, ὁ, vineyard. ¹³ ποιμαίνω, shepherd, rule. ¹⁴ ποίμνη, ης, ἡ, flock. ¹⁵ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ¹⁶ φιμόω, muzzle, silence. ¹⁻ βοῦς, ὁ, οx, cow. ¹⁵ ὰλοάω, thresh. ¹⁰ μέλει, it is a care, it concerns. ²⁰ πάντως, altogether, by all means.

Πρὸς Κορινθίους Α 9:11

γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς έλπίδος αὐτοῦ μετέχειν³ ἐπ' ἐλπίδι. Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, 11 <u>μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν</u> τὰ σαρκικὰ[‡] θερίσομεν; Εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν 12 μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Άλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῆ ἐξουσία ταύτη, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, τίνα μὴ ἐγκοπήν $^{\$}$ τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ. Οὐκ 13 οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσιαστηρίω δ προσεδρεύοντες 10 τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; 11 Οὕτως καὶ ὁ κύριος 14 διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. Ἐγὼ δὲ 15 ούδενὶ ἐχρησάμην τούτων: οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως γένηται ἐν ἐμοί: καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώση. Εὰν 16 γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι καύχημα: $^{^{14}}$ ἀνάγκη $^{^{16}}$ γάρ μοι ἐπίκειται: $^{^{17}}$ οὐαὶ δέ μοι ἐστίν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. Εἰ γὰρ ἑκὼν ετοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω: 17

¹ ἀροτριάω, plow. ² ἀλοάω, thresh. ³ μετέχω, partake of, share in. ⁴ σαρκικός, fleshly, carnal. ⁵ θερίζω, reap, gather. ⁶ χράομαι, use, make use of. ⁷ στέγω, endure, bear. ⁸ ἐγκοπή, ῆς, ἡ, hindrance, impediment. ⁹ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ¹⁰ προσεδρεύω, wait upon, minister to. ¹¹ συμμερίζομαι, partake with. ¹² διατάσσω, command, give orders to. ¹³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁴ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁵ κενόω, empty, make void. ¹⁶ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁷ ἐπίκειμαι, lie on, lie upon. ¹⁸ ἑκών, of one's own free will, voluntarily.

Byzantine NT

εὶ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. Τίς οὖν μοί ἐστιν ὁ μισθός; Ίνα 18 εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον³ θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῆ ἐξουσία μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ 19 πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, είνα τοὺς πλείονας κερδήσω. Καὶ ἐγενόμην 20τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω: τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω: 7 τοῖς ἀνόμοις 8 ώς ἄνομος, 8 μὴ ὢν ἄνομος 8 21 θεῶ ἀλλ' ἔννομος γριστῷ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους. Εγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς 22 ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω. Τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω. Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ 23 γένωμαι. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίω¹² τρέχοντες ¹³ πάντες μὲν τρέχουσιν, ¹⁴ εἷς 24 δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; ¹⁵ Οὕτως τρέχετε, ¹⁶ ἵνα καταλάβητε. ¹⁷ Πᾶς δὲ ὁ 25 άγωνιζόμενος 18 πάντα έγκρατεύεται: 19 ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἴνα φθαρτὸν 20 στέφανον

¹ ἄκων, unwilling. ²οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ³ ἀδάπανος, free, free of charge. ⁴καταχράομαι, make full use of, use up. ⁵ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ⁶ δουλόω, enslave, bring under subjection. ⁻ κερδαίνω, gain, win. ⁶ ἄνομος, lawless, without law. ⁶ ἔννομος, legal, lawful. ¹⁰ πάντως, altogether, by all means. ¹¹ συγκοινωνός, οῦ, ὁ, partaker, participant. ¹² στάδιον, οῦ, τό, stadia, length of a stadium. ¹³ τρέχω, run, exercise myself. ¹⁴ τρέχω, they run. ¹⁵ βραβεῖον, ου, τό, prize. ¹⁶ τρέχω, you run. ¹⁻ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁶ ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ¹⁰ ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. ²⁰ φθαρτός, perishable, corruptible.

Πρὸς Κορινθίους Α 9:26

λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. Ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλως: 26 οὕτως πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων: ἀλλ' ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ 27 δουλαγωγῶ, ὑμήπως, ἀλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ¹³ ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν 10 νεφέλην ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, καὶ πάντες εἰς τὸν 2 Μωϋσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῆ νεφέλη καὶ ἐν τῆ θαλάσση, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ 3 βρῶμα ¹⁴ πνευματικὸν ἔφαγον, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα ¹⁵ πνευματικὸν ἔπιον: 4 ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας: ¹⁶ ἡ δὲ πέτρα ¹⁶ ἦν ὁ χριστός. 5 Άλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ¹⁷ ὁ θεός: κατεστρώθησαν ¹⁸ γὰρ ἐν τῆ ἐρἡμῳ. Ταῦτα δὲ τύποι ¹⁹ ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς 6 κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι ²¹ ἐπεθύμησαν. ²² Μηδὲ εἰδωλολάτραι ²³ γίνεσθε, καθώς 7

¹ ἄφθαρτος, imperishable, immortal. ² τοίνυν, accordingly, therefore. ³ οὕτως, thus, so. ⁴ τρέχω, I run. ⁵ ἀδήλως, uncertainly, out of sight. ⁶ πυκτεύω, box. ⁷ ἀήρ, ος, ὁ, air. ⁸ δέρω, beat, flay. ⁹ ὑπωπιάζω, strike in the face, treat roughly. ¹⁰ δουλαγωγέω, enslave, subjugate. ¹¹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹² ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ¹³ ἀγυοέω, not know, be unaware. ¹⁴ βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹⁵ πόμα, τος, drink. ¹⁶ πέτρα, ας, ή, rock. ¹⁷ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹⁸ καταστρώννυμι, lay low, overthrow. ¹⁹ τύπος, ου, ό, mark, example. ²⁰ ἐπιθυμητής, οῦ, ὁ, one who desires, eager desirer of. ²¹ κἀκεῖνος, and he, and she. ²² ἐπιθυμέω, desire, long for. ²³ εἰδωλολάτρης, ου, ὁ, image worshiper, idolater.

Πρὸς Κορινθίους Α 10:8

τινες αὐτῶν: ὥσπερ γέγραπται, Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν.¹ Μηδὲ πορνεύωμεν,² καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν,² καὶ 8 ἔπεσον ἐν μιᾳ ἡμέρᾳ εἴκοσι³ τρεῖς χιλιάδες.⁴ Μηδὲ ἐκπειράζωμεν⁵ τὸν χριστόν, 9 καθώς καί τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων⁶ ἀπώλοντο. Μηδὲ 10 γογγύζετε,⁻ καθὼς καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν,⁻ καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ.⁵ Ταῦτα δὲ πάντα τύποι⁰ συνέβαινον¹⁰ ἐκείνοις: ἐγράφη δὲ πρὸς 11 νουθεσίαν¹¹ ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν.¹² Ὠστε ὁ δοκῶν 12 ἑστάναι, βλεπέτω μὴ πέση. Πειρασμὸς¹³ ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος:¹⁴ 13 πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὂς οὐκ ἐάσει¹⁵ ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ¹³ καὶ τὴν ἔκβασιν,¹⁶ τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν.¹⁻

¹ παίζω, play, amuse oneself. ² πορνεύω, commit fornication, fornicate. ³ εἴκοσι, twenty, 20. ⁴ χιλιάς, άδος, ἡ, thousand. ⁵ ἐκπειράζω, test thoroughly, tempt. ⁶ ὄφις, εως, ὁ, snake, serpent. ⁷ γογγύζω, mutter, murmur. ⁸ ὀλοθρευτής, οῦ, ὁ, destroyer. ⁹ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ¹⁰ συμβαίνω, come together, come to pass. ¹¹ νουθεσία, ας, ἡ, admonition, instruction. ¹² καταντάω, come to, arrive. ¹³ πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial. ¹⁴ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ¹⁵ ἐάω, permit, allow. ¹⁶ ἔκβασις, εως, ἡ, outcome, way out. ¹⁷ ὑποφέρω, endure, bear up under.

Πρὸς Κορινθίους Α 10:14

 Δ ιόπερ, ¹ ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας. ² Ω ς φρονίμοις ³ λέγω, 14 κρίνατε ύμεῖς ὅ φημι. Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας δ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία 5 16 τοῦ αἵματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; Τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; "Οτι εἶς ἄρτος, εν σῶμα, οἱ πολλοί ἐσμεν: οἱ γὰρ 17 πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν. Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα: οὐχὶ οί 18 ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοι τοῦ θυσιαστηρίου εἰσίν; Τί οδν φημι; Ότι 19 εἴδωλόν 10 τί ἐστιν; "Η ὅτι εἰδωλόθυτόν 11 τί ἐστιν; Άλλ' ὅτι ἃ θύει 12 τὰ ἔθνη, 20 δαιμονίοις θύει, 2 καὶ οὐ θεῷ: οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. Οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων: οὐ 21 δύνασθε τραπέζης 13 κυρίου μετέχειν⁷ καὶ τραπέζης¹³ δαιμονίων. "Η 22 παραζηλούμεν 14 τὸν κύριον; Mη ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμέν;

¹ διόπερ, therefore, for this very reason. ² εἰδωλολατρεία, ας, ἡ, worship or service of an image. ³ φρόνιμος, prudent, wise. ⁴ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ⁵ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁶ κλάω, break. ⁷ μετέχω, partake of, share in. ⁸ κοινωνός, οῦ, ὁ, partner, sharer. ⁹ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ¹⁰ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ¹¹ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ¹² θύω, sacrifice, kill. ¹³ τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹⁴ παραζηλόω, provoke to jealousy, make jealous.

Byzantine NT

Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα 23 οἰκοδομεῖ. Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος. Πᾶν τὸ ἐν 24 μακέλλω 2 πωλούμενον 3 ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες 4 διὰ τὴν συνείδησιν: Τοῦ 26 γὰρ κυρίου ή γῆ καὶ τὸ πλήρωμα⁵ αὐτῆς. Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων, 6 27 καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ύμῖν ἐσθίετε, μηδὲν άνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπη, Τοῦτο εἰδωλόθυτόν 28 έστιν, μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα' καὶ τὴν συνείδησιν: Τοῦ γὰρ κυρίου ή γη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτης. Συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, 29 άλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου: ἵνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία 10 μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; Εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οἱ ἐγὼ εὐχαριστῶ 30 ; Εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε. 31 Άπρόσκοποι¹² γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ ελλησιν καὶ τῆ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ: 33 καθώς κάγω πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, 13 μη ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον, 1 ἀλλὰ τὸ

¹ συμφέρω, bring together, it is profitable. ² μάκελλον, ου, τό, meat market, food market. ³ πωλέω, sell. ⁴ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁵ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ⁶ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁷ παρατίθημι, set before, entrust. ⁸ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁹ μηνύω, make known, report. ¹⁰ ἐλευθερία, ας, ἡ, liberty, freedom. ¹¹ μετέχω, partake of, share in. ¹² ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ¹³ ἀρέσκω, please, serve.

Πρὸς Κορινθίους Α 11:2

τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν.

Μιμηταί¹ μου γίνεσθε, καθώς κάγὼ χριστοῦ.

11

Έπαινω² δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, ³ καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν 2 τὰς παραδόσεις ⁴ κατέχετε. ⁵ Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ 3 ὁ χριστός ἐστιν: κεφαλὴ δὲ γυναικός, ὁ ἀνήρ: κεφαλὴ δὲ χριστοῦ, ὁ θεός. Πᾶς 4 ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων, κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα 5 ἀκατακαλύπτω τῆ κεφαλῆ, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς: ἕν γάρ ἐστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῆ ἐξυρημένη. Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω: εἰ 6 δὲ αἰσχρὸν την γυναικὶ τὸ κείρασθαι τὴν κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ

¹ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ² ἐπαινέω, praise, commend. ³ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁴ παράδοσις, εως, ἡ, tradition, instruction. ⁵ κατέχω, hold back, hold fast. ⁶ καταισχύνω, put to shame, shame. ⁷ ἀκατακάλυπτος, uncovered, not veiled. ⁸ ξυράω, shave. ⁹ κατακαλύπτω, cover up, veil. ¹⁰ κείρω, shear, cut off. ¹¹ αἰσχρός, shameful, base. ¹² εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness.

Byzantine NT

υπάρχων: γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν. Οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ 8 γυνὴ ἐξ ἀνδρός: καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη¹ ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν 9 ἄνδρα: διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς 10 ἀγγέλους. Πλὴν οὕτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικός, οὕτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός, ἐν κυρίω. 11 Ὠσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτως² καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε: πρέπον³ ἐστὶν γυναῖκα 13 ἀκατακάλυπτον⁴ τῷ θεῷ προσεύχεσθαι; Ἡ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις⁵ διδάσκει ὑμᾶς, 14 ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾳ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστίν; Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾳ, δόξα αὐτῷ 15 ἐστίν. Ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου οδέδοται. Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος 16 εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν 12 οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ.

¹ κτίζω, create, form. ² οὕτως, thus, so. ³ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ⁴ ἀκατακάλυπτος, uncovered, not veiled. ⁵ φύσις, εως, ἡ, nature, inherent nature. ⁶ κομάω, have long hair, wear the hair long. ⁷ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ⁸ κόμη, ης, ἡ, (long) hair, hair. ⁹ ἀντί, instead of, in place of. ¹⁰ περιβόλαιον, ου, τό, covering, cloak. ¹¹ φιλόνεικος, quarrelsome, contentious. ¹² συνήθεια, ας, ἡ, habit, custom.

Πρὸς Κορινθίους Α 11:17

Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον αλλ' εἰς τὸ ἡττον 17συνέρχεσθε. Πρώτον μεν γαρ συνερχομένων ύμων έν έκκλησία, ακούω 18 σχίσματα έν ύμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. Δ εῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις έν 19 ύμιν είναι, ίνα οι δόκιμοι φανεροί γένωνται εν ύμιν. Συνερχομένων οὖν ύμων 20 ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν. Έκαστος γὰρ τὸ ἴδιον 21 δεῖπνον προλαμβάνει $\overset{10}{}$ ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾳ, $\overset{11}{}$ ὃς δὲ μεθύει. $\overset{12}{}$ Μὴ γὰρ 22 οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; "Η τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε, 13 καὶ καταισχύνετε 14 τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἴπω; 12 Επαινέσω 13 ύμᾶς ἐν τούτω; Οὐκ ἐπαινῶ. Ἐγω γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου ὃ καὶ 23 παρέδωκα ύμιν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῆ νυκτὶ ἡ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον, 24 καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν 15 καὶ εἶπεν, Λάβετε, φάγετε: τοῦτό μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον: 15 τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 16 25

¹ ἐπαινέω, praise, commend. ² κρείττων, stronger, more excellent. ³ ἥττων, lesser, inferior. ⁴ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ⁵ αἴρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ⁶ δόκιμος, tested, approved. ⁷ φανερός, manifest, apparent. ⁸ κυριακός, Lord's, of the Lord. ⁹ δεῖπνον, ου, τό, supper, dinner. ¹⁰ προλαμβάνω, take beforehand, take before. ¹¹ πεινάω, hunger, am hungry. ¹² μεθύω, be drunken, am drunk. ¹³ καταφρονέω, think little of, despise. ¹⁴ καταισχύνω, put to shame, shame. ¹⁵ κλάω, break. ¹⁶ ἀνάμνησις, εως, ἡ, remembrance, reminder.

Byzantine NT

 Ω σαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ή καινή διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι: τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις³ ἂν πίνητε, εἰς τὴν έμην ἀνάμνησιν. Τοσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον 26 τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε ἄχρι οδ ἄν ἔλθη. Ώστε ὃς 27 αν ἐσθίη τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνη τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου ἀναξίως τοῦ κυρίου, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ κυρίου. Δ οκιμαζέτω δὲ 28ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. \circ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων $^{\circ}$ τὸ σῶμα τοῦ κυρίου. Δ ιὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι, 10 καὶ 30ίκανοί. Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα. 31 Κρινόμενοι δέ, ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα, 12 ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῷ κατακριθῶμεν. "Ωστε, άδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν, άλλήλους ἐκδέχεσθε. 14 Εἰ δέ 33 τις πεινᾶ, έν οἴκω ἐσθιέτω: ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπά, ώς ἄν

¹ ώσαύτως, likewise. ² δειπνέω, eat, dine. ³ όσάκις, as often as. ⁴ ἀνάμνησις, εως, ή, remembrance, reminder. ⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁶ ἀναξίως, in an unworthy or improper manner. ⁷ ἔνοχος, involved in, liable. ⁸ δοκιμάζω, prove, approve. ⁹ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁰ ἄρρωστος, sick, ill. ¹¹ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹² παιδεύω, teach, educate. ¹³ κατακρίνω, condemn. ¹⁴ ἔκδέχομαι, await, expect. ¹⁵ πεινάω, hunger, am hungry.

Πρὸς Κορινθίους Α 12:2

ἔλθω, διατάξομαι.¹

Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. Οἴδατε ὅτι ὅτε ἔθνη 12 ἦτε πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα, ὡς ἄν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι. Διὸ γνωρίζω ὑμῖν 3 ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν λέγει Ἀνάθεμα Ἰησοῦν: καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν, Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίω.

Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα. Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν 4 εἰσίν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος. Καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτός ἐστιν 6 θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ 7 πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. Τὰ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λόγος 8 σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα: ἑτέρῳ δὲ πίστις, ἐν τῷ 9 αὐτῷ πνεύματι: ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἱαμάτων ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι: ἄλλῳ δὲ 10

¹ διατάσσω, command, give orders to. ² ἀγνοέω, not know, be unaware. ³ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ⁴ ἄφωνος, speechless, mute. ⁵ ἀπάγω, lead away, lead. ⁶ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ⁷ διαίρεσις, εως, ή, division, variety. ⁸ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ⁹ ἐνέργημα, τος, τό, effect, activity. ¹⁰ ἐνεργέω, work, effect. ¹¹ φανέρωσις, εως, ή, disclosure, announcement. ¹² συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹³ ἴαμα, τος, τό, healing, curing.

Byzantine NT Πρὸς Κοριγθίους Α 12:11

ἐνεργήματα¹ δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία,² ἄλλῳ δὲ διακρίσεις³ πνευμάτων,
ἑτέρῳ δὲ γένη⁴ γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ έρμηνεία⁵ γλωσσῶν: πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ
τὸ ἕν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται.

Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἔν ἐστιν, καὶ μέλη ἔχει πολλά, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ 12 σώματος τοῦ ἑνός, πολλὰ ὄντα, ἕν ἐστιν σῶμα: οὕτως καὶ ὁ χριστός. Καὶ γὰρ ἐν 13 ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἕν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε ελληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι: καὶ πάντες εἰς ἕν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. 14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἕν μέλος ἀλλὰ πολλά. Ἑὰν εἴπη ὁ πούς, "Οτι οὐκ 15 εἰμὶ χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; 16 Καὶ ἐὰν εἴπη τὸ οῦς, "Ότι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος: Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; Εἰ 17 ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις; Νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἕν ἕκαστον 18

¹ ἐνέργημα, τος, τό, effect, activity. ² προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ³ διάκρισις, εως, ἡ, act of passing judgment. ⁴ γένος, ους, τό, race, kind. ⁵ ἐρμηνεία, ας, ἡ, interpretation, translation. ⁶ ἐνεργέω, work, effect. ⁷ διαιρέω, distribute, divide. ⁸ καθάπερ, even as, just as. ⁹ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ¹⁰ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ¹¹ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ¹² ὄσφρησις, εως, ἡ, sense of smell, nose. ¹³ νυνί, now, already.

Πρὸς Κορινθίους Α 12:19

αὐτῶν ἐν τῶ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν. Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἕν μέλος, ποῦ τὸ 19 σῶμα; Νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, εν δὲ σῶμα. Οὐ δύναται δὲ ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν 20 τῆ γειρί, Χρείαν σου οὐκ ἔγω: ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν, Χρείαν ὑμῶν οὐκ έχω. Άλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα 22 ύπάργειν, ἀναγκαῖά ἐστιν: καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, 23 περιτίθεμεν: καὶ τὰ ἀσχήμονα τούτοις τιμήν περισσοτέραν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει: τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρείαν ἔχει: 24άλλ' ὁ θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα, τῷ ὑστεροῦντι περισσοτέραν δοὺς τιμήν, 25 ΐνα μὴ ἦ σχίσματα 10 ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσιν 11 τὰ μέλη. Καὶ εἴτε πάσχει ε̈ν μέλος, συμπάσχει 26 πάντα τὰ μέλη: εἴτε δοξάζεται 26 εν μέλος, συγχαίρει ¹³ πάντα τὰ μέλη. Υμεῖς δέ ἐστε σῶμα χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ 27 μέρους. Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησία πρῶτον ἀποστόλους, 28 δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα 4 δυνάμεις, εἶτα 5 χαρίσματα 6

¹ἀναγκαῖος, necessary, essential. ²ἄτιμος, without honor, dishonored. ³περισσός, excessive, abundant. ⁴περιτίθημι, place around, put around. ⁵ἀσχήμων, unseemly, indecent. ⁶εὐσχημοσύνη, ης, ή, propriety, seemliness. ⁷εὐσχήμων, honorable. ⁸ συγκεράννυμι, blend, unite. ⁹ὑστερέω, lack, need. ¹⁰σχίσμα, τος, τό, tear, division. ¹¹μεριμνάω, be anxious, distracted. ¹²συμπάσχω, suffer with, suffer together with. ¹³συγχαίρω, rejoice with. ¹⁴ ἔπειτα, then, after this. ¹⁵ εἶτα, then, thereafter. ¹⁶χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor.

Βyzantine ΝΤ Πρὸς Κορινθίους Α 12:29

ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. Μὴ πάντες ἀπόστολοι; 29 Μὴ πάντες προφῆται; Μὴ πάντες διδάσκαλοι; Μὴ πάντες δυνάμεις; Μὴ 30 πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων; Μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; Μὴ πάντες διερμηνεύουσιν; Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα. Καὶ ἔτι 31 καθ ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

Έὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, 13 γέγονα χαλκὸς ¹⁰ ἠχῶν ¹¹ ἢ κύμβαλον ¹² ἀλαλάζον. ¹³ Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, ¹⁴ 2 καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ¹⁵ ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. Καὶ ἐὰν ψωμίσω 3 πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι, ¹⁷ ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὡφελοῦμαι. ¹⁸ Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, ¹⁹ χρηστεύεται: ²⁰ 4

¹ ἴαμα, τος, τό, healing, curing. ² ἀντίληψις, εως, ἡ, help, ministration. ³ κυβέρνησις, εως, ἡ, administration, governing. ⁴ γένος, ους, τό, race, kind. ⁵ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ⁶ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁷ ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁸ κρείττων, stronger, more excellent. ⁹ ὑπερβολή, ῆς, ἡ, excess, superiority. ¹⁰ χαλκός, οῦ, ὁ, money, copper or bronze. ¹¹ ἡχέω, sound, ring out. ¹² κύμβαλον, ου, τό, cymbal. ¹³ ἀλαλάζω, cry aloud, wail loudly. ¹⁴ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹⁵ μεθίστημι, remove, turn away. ¹⁶ ψωμίζω, feed with morsels, feed. ¹⁷ καίω, burn, ignite. ¹⁸ ὡφελέω, profit, help. ¹⁹ μακροθυμέω, be patient, suffer long. ²⁰ χρηστεύομαι, be kind, loving.

ή ἀγάπη οὐ ζηλοῖ: 1 ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, 2 οὐ φυσιοῦται, 3 οὐκ ἀσχημονεῖ, 4 5 οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῆ 6 άδικία, συγχαίρει δὲ τῆ άληθεία, πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα έλπίζει, 7πάντα ὑπομένει. Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει: εἴτε δὲ προφητεῖαι, Ε καταργηθήσονται: εἴτε γλῶσσαι, παύσονται:12 εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. 🤊 Έκ μέρους δὲ γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν: ὅταν δὲ ἔλθη τὸ 10 τέλειον, 13 τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. Ότε ἤμην νήπιος, 14 ώς νήπιος 14 11 ἐλάλουν, ώς νήπιος 14 ἐφρόνουν, ώς νήπιος 14 ἐλογιζόμην: ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. 14 Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου 15 ἐν αἰνίγματι, 16 12 τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον: ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ 13 τρία ταῦτα: μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

¹ζηλόω, be zealous, am jealous. ²περπερεύομαι, boast, brag. ³φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁴ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ⁵παροξύνω, provoke, irritate. ⁶συγχαίρω, rejoice with. ⁷στέγω, endure, bear. ⁸ὑπομένω, tarry, endure. ⁹οὐδέποτε, never. ¹⁰ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹¹προφητεία, ας, ή, prophecy. ¹²παύω, cause to cease. ¹³τέλειος, complete, perfect. ¹⁴νήπιος, infant, child. ¹⁵ἔσοπτρον, ου, τό, mirror. ¹⁶αἴνιγμα, τος, τό, riddle, enigma. ¹⁷νυνί, now, already.

Byzantine NT

 Δ ιώκετε τὴν ἀγάπην: ζηλοῦτε 1 δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. 14 Ο γαρ λαλών γλώσση οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλα τῷ θεῷ: οὐδεὶς γαρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια. Ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν 3 καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. Το λαλών γλώσση έαυτὸν οἰκοδομεῖ, ὁ δὲ 4 προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, 5 μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε: μείζων γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς ἐἐ μὴ διερμηνεύει, είνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβη. Νυνί δέ, ἀδελφοί, 6 έὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὡφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, $^{^{5}}$ ἢ ἐν γνώσει, ἢ ἐν προφητεί $^{^{2}}$ ἢ ἐν διδαχῆ; $^{^{10}}$ Ομως $^{^{10}}$ τὰ ἄψυχα $^{^{11}}$ φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλός, 12 εἴτε κιθάρα, 13 ἐὰν διαστολὴν 14 τοῖς φθόγγοις 15 μὴ διδώ, πώς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον; Καὶ γὰρ ἐὰν 8 άδηλον 18 φωνήν σάλπιγ ξ^{19} δῷ, τίς παρασκευάσεται 20 εἰς πόλεμον; 21 Οὕτως καὶ 9

¹ ζηλόω, be zealous, am jealous. ² οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ³ παραμυθία, ας, ἡ, encouragement, comfort. ⁴ ἐκτός, aside from, besides. ⁵ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁶νυνί, now, already. ⁷ ἀφελέω, profit, help. ⁸ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ⁹ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹⁰ ὅμως, yet, nevertheless. ¹¹ ἄψυχος, inanimate, lifeless. ¹² αὐλός, οῦ, ὁ, flute, pipe. ¹³ κιθάρα, ας, ἡ, lyre, harp. ¹⁴ διαστολή, ῆς, ἡ, difference, distinction. ¹⁵ φθόγγος, ου, ὁ, tone, voice. ¹⁶ αὐλέω, play a flute, play the flute. ¹⁷ κιθαρίζω, play the lyre, harp. ¹⁸ ἄδηλος, unseen, indistinct. ¹⁹ σάλπιγξ, ιγγος, ἡ, trumpet. ²⁰ παρασκευάζω, prepare, make ready. ²¹ πόλεμος, ου, ὁ, war, battle.

ύμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; "Εσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη 10 φωνών ἐστὶν ἐν κόσμω καὶ οὐδὲν αὐτών ἄφωνον. ἐ Ἐὰν οὖν μὴ εἰδώ τὴν 11 δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος, καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. Ούτως καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί⁸ ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν 12 οἰκοδομὴν $^{'}$ τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. Δ ιόπερ $^{^{10}}$ δ λαλῶν γλώσση $^{-13}$ προσευχέσθω ίνα διερμηνεύη. Εὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσση, τὸ πνεῦμά μου 14 προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς 12 μου ἄκαρπός 13 ἐστιν. Τί οὖν ἐστίν; Προσεύξομαι τῷ 15 πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ: 12 Ψαλῶ 14 τῷ πνεύματι, Ψαλῶ 14 δὲ καὶ τῷ νοΐ. 12 Έπεὶ ἐὰν εὐλογήσης τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν 15 τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου 16 16 πῶς ἐρεῖ τὸ Ἀμὴν ἐπὶ τῆ σῆ εὐχαριστία, 17 ἐπειδὴ 18 τί λέγεις οὐκ οἶδεν; Σ ὑ μὲν 17γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, 18

¹ εὕσημος, clear, distinct. ² ἀήρ, ος, ὁ, air. ³ τοσοῦτος, so great, so much. ⁴ τυγχάνω, obtain, happen. ⁵ γένος, ους, τό, race, kind. ⁶ ἄφωνος, speechless, mute. ⁷ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ⁸ ζηλωτής, οῦ, ὁ, Zealot, zealot. ⁹ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹⁰ διόπερ, therefore, for this very reason. ¹¹ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹² νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹³ ἄκαρπος, unfruitful, barren. ¹⁴ ψάλλω, sing, sing praise. ¹⁵ ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ¹⁶ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ¹⁷ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁸ ἐπειδή, since, because.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 14:19

πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν: ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους 19 διὰ τοῦ νοός ἱ μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους ἱ λόγους ἐν γλώσση.

'Αδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν: ἀλλὰ τῆ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ 20 φρεσὶν τέλειοι γίνεσθε. Ἐν τῷ νόμῷ γέγραπται ὅτι Ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν 21 χείλεσιν ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῷ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί μου, λέγει κύριος. 'Ωστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ 22 τοῖς ἀπίστοις: ἡ δὲ προφητεία, οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. 23 Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται ἡ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; ἐλὲγχεται ὁ πὰντες 24 προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δὲ τις ἄπιστος ἡ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὁ ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὁ ὑπὸ πάντων, καὶ οὕτως τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ 25

¹νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ²κατηχέω, teach by word of mouth. ³μυρίοι, ten thousand, innumerable. ⁴φρήν, φρενός, ἡ, thinking, understanding. ⁵κακία, ας, ἡ, malice, evil. ⁶νηπιάζω, be (as) a child, babe. ⁷τέλειος, complete, perfect. ⁸έτερόγλωσσος, of another tongue. ⁹χεῖλος, ους, τό, lip, edge. ¹⁰ εἰσακούω, listen, hear. ¹¹ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹²προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹³ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ¹⁴μαίνομαι, rage, be furious. ¹⁵ ἐλέγχω, convict, reprove. ¹⁶ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁷κρυπτός, hidden, secret. ¹⁸φανερός, manifest, apparent.

Πρὸς Κορινθίους Α 14:26 Byzantine NT

γίνεται: καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ ἀπαγγέλλων ὅτι Ὁ θεὸς ὄντως¹ ἐν ὑμῖν ἐστιν.

Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; "Όταν συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν² ἔχει, διδαχὴν 26 ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν³ ἔχει, ἐρμηνείαν⁴ ἔχει. Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν⁵ γινέσθω. Εἴτε γλώσση τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰθ μέρος, 27 καὶ εἶς διερμηνευέτω: ἐὰν δὲ μὴ ῇ διερμηνευτής, σιγάτω ἐν ἐκκλησία: ἑαυτῷ 28 δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. Προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι 29 διακρινέτωσαν. Ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῆ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. 30 Δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσιν, καὶ πάντες παρακαλῶνται: καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται. Οὐ 32 γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ θεός, ἀλλὰ εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἀγίων.

¹ ὄντως, really, indeed. ² ψαλμός, οῦ, ὁ, song of praise, psalm. ³ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ⁴ ἑρμηνεία, ας, ἡ, interpretation, translation. ⁵ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ⁶ ἀνά, upwards, upon. ⁷ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁸ διερμηνευτής, οῦ, ὁ, interpreter, translator. ⁹ σιγάω, be silent, become silent. ¹⁰ διακρίνω, discriminate, judge. ¹¹ ἀκαταστασία, ας, ἡ, distrurbance, disorder.

Byzantine NT
Ποὸς Κοριγθίους Α 14:34

Αί γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν: οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς 34 λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, 35 ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν: αἰσχρὸν γάρ ἐστιν γυναιξὶν ἐν ἐκκλησία λαλεῖν. "Η ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν; "Η εἰς ὑμᾶς μόνους 36 κατήντησεν; *

Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι 37 κυρίου εἰσὶν ἐντολαί. Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ὁ ἀγνοείτω. ὁ 38

 Ω στε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε: 39 πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

¹ σιγάω, be silent, become silent. ² ἐπιτρέπω, permit, allow. ³ αἰσχρός, shameful, base. ⁴ καταντάω, come to, arrive. ⁵ ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁶ ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁷ εὐσχημόνως, becomingly, properly. ⁸ τάξις, εως, ή, arranging, order.

Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ 15 παρελάβετε, ἐν ῷ καὶ ἑστήκατε, δι' οὖ καὶ σώζεσθε: τίνι λόγω εὐηγγελισάμην 2 ύμῖν, εἰ κατέχετε, 1 ἐκτὸς 2 εἰ μὴ εἰκῆ 3 ἐπιστεύσατε. Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν 3 πρώτοις, δ καὶ παρέλαβον, ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς: καὶ ὅτι ἐτάφη: 4 καὶ ὅτι ἐγήγερται τῆ τρίτη ἡμέρα κατὰ τὰς 4 γραφάς: καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾳς, εἶτα τοῖς δώδεκα: ἔπειτα ἄφθη ἐπάνω 5 πεντακοσίοις άδελφοῖς ἐφάπαξ, εξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἔως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν: 11 ἔπειτα 7 ὤφθη Ἰακώβω, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν: 7 ἔσχατον δὲ πάντων, ώσπερεὶ 12 τῷ ἐκτρώματι, 13 ἄφθη κάμοί. Ἐγὼ γάρ εἰμι δ 9 έλάχιστος 14 των ἀποστόλων, δς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι 15 έδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ 10 εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ 16 ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον 17 αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, 18 οὐκ

¹ κατέχω, hold back, hold fast. ² ἔκτός, aside from, besides. ³ εἰκῆ, without cause or reason, vainly. ⁴ θάπτω, bury. ⁵ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ⁶ εἶτα, then, thereafter. ⁷ ἔπειτα, then, after this. ⁸ ἐπάνω, above, over (gen). ⁹ πεντακόσιοι, five hundred, 500. ¹⁰ ἐφάπαξ, once for all, once. ¹¹ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹² ώσπερεί, like, as. ¹³ ἔκτρωμα, τος, τό, untimely birth. ¹⁴ ἐλάχιστος, least, smallest. ¹⁵ διότι, because, on this account. ¹⁶ κενός, empty, vain. ¹⁷ περισσός, excessive, abundant. ¹⁸ κοπιάω, toil, labor.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 15:11

ἐγὼ δέ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. Εἴτε οὖν ἐγώ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως 11 κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

Εὶ δὲ χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσίν τινες ἐν ὑμῖν 12 ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ 13 χριστὸς ἐγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἀρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, 14 κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. Εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ, ὅτι 15 ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ ἀρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ χριστὸς 16 ἐγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν: ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς 17 ἀμαρτίαις ὑμῶν. Ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν χριστῷ ἀπώλοντο. Εἰ ἐν τῆ ζωῆ 18 ταὑτη ἡλπικότες ἐσμὲν ἐν χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

¹ κενός, empty, vain. 2 κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. 3 ψευδόμαρτυς, υρος, ό, false witness. 4 εἴπερ, if perhaps, if indeed. 5 μάταιος, vain, useless. 6 κοιμάομαι, sleep, fall asleep. 7 ἐλεεινός, miserable, pitiable.

Νυνὶ δὲ χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. 20Έπειδή γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. 22 Φσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται. Έκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίω τάγματι: ἀπαρχη γριστός, 23ἔπειτα΄ οἱ τοῦ χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ ἑ αὐτοῦ. Εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν 24 βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν έξουσίαν καὶ δύναμιν. Δ εῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, 10 ἄχρι οὧ ἂν θῆ πάντας τοὺς 25 έχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ἐσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. 26 Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. "Όταν δὲ εἴπῃ ὅτι Πάντα ύποτέτακται, δῆλον $^{^{11}}$ ὅτι ἐκτὸς $^{^{12}}$ τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. Όταν δὲ 28ύποταγή αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υίὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ἦ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

¹νυνί, now, already. ²ἀπαρχή, ῆς, ἡ, first fruit. ³κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁴ἐπειδή, since, because. ⁵ζωοποιέω, make alive, make to live. ⁶τάγμα, τος, τό, division, group. ⁷ἔπειτα, then, after this. ⁸παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ⁹εἶτα, then, thereafter. ¹⁰βασιλεύω, reign, rule. ¹¹δῆλος, clear, evident. ¹²ἐκτός, aside from, besides.

Byzantine NT

Έπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Εἰ ὅλως¹ νεκροὶ οὐκ 29 ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν² 30 πᾶσαν ὥραν; Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ³ τὴν ὑμετέραν⁴ καύχησιν,⁵ ἢν ἔχω ἐν 31 χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα⁶ ἐν Ἐφέσῳ, 32 τί μοι τὸ ὄφελος,⁵ εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριονց γὰρ ἀποθνήσκομεν. Μὴ πλανᾶσθε: Φθείρουσιν⁰ ἤθη¹¹ χρηστὰ¹² ὁμιλίαι¹³ κακαί. 33 Ἐκνήψατε¹⁴ δικαίως¹⁵ καὶ μὴ ἀμαρτάνετε: ἀγνωσίαν⁰ γὰρ θεοῦ τινὲς ἔχουσιν: πρὸς ἐντροπὴν¹² ὑμῖν λέγω.

Άλλ' ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; Ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται; Ἄφρον, 18 σὺ δ 35 σπείρεις, οὐ ζωρποιεῖται 19 ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ: καὶ δ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ 37 γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, 21 εἰ τύχοι, 22 σίτου 23 ἤ τινος τῶν

¹ δλως, altogether, completely. ² κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ³ νή, by (a particle of affirmation employed in oaths). ⁴ ὑμέτερος, your. ⁵ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁶ θηριομαχέω, fight with wild animals. ⁷ Έφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁸ ὄφελος, ους, τό, use, benefit. ⁹ αὔριον, tomorrow. ¹⁰ φθείρω, destroy, corrupt. ¹¹ ἦθος, ους, τό, custom, habit. ¹² χρηστός, good, kind. ¹³ ὁμιλία, ας, ἡ, association, company. ¹⁴ ἐκνήφω, come to one's senses. ¹⁵ δικαίως, righteously, justly. ¹⁶ ἀγνωσία, ας, ἡ, ignorance. ¹⁷ ἐντροπή, ῆς, ἡ, shame, humiliation. ¹⁸ ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁹ ζωοποιέω, make alive, make to live. ²⁰ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ²¹ κόκκος, ου, ὁ, grain, seed. ²² τυγχάνω, obtain, happen. ²³ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain.

λοιπών: ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ δίδωσιν σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ ἑκάστῳ τῶν 38 σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ: ἀλλὰ ἄλλη μὲν 39 άνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν. Καὶ 40σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια: ἀλλ' ἐτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων * δόξα, έτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. Ἦλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ 41 ἄλλη δόξα ἀστέρων: 7 ἀστὴρ 7 γὰρ ἀστέρος 7 διαφέρει 8 ἐν δόξη. Οὕτως καὶ ἡ 42άνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν $\phi\theta$ ορᾳ, ἐγείρεται ἐν ἀ $\phi\theta$ αρσία: 10 43 σπείρεται ἐν ἀτιμία, 11 ἐγείρεται ἐν δόξη: σπείρεται ἐν ἀσθενεία, 12 ἐγείρεται ἐν δυνάμει: σπείρεται σῶμα ψυχικόν, 3 ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. Έστιν σῶμα 44 ψυχικόν, ταὶ ἔστιν σῶμα πνευματικόν. Οὕτως καὶ γέγραπται, Ἐγένετο δ 45 πρώτος ἄνθρωπος Άδὰμ εἰς ψυχὴν ζώσαν. Ὁ ἔσχατος Άδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. 4 Άλλ' οὐ πρώτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ 46

¹ κτῆνος, ους, τό, beast of burden. ² ἰχθύς, ύος, ὁ, fish. ³ πτηνός, feathered, winged. ⁴ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁵ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ⁶ σελήνη, ης, ἡ, moon. ⁷ ἀστήρ, ος, ὁ, star. ⁸ διαφέρω, differ, carry through. ⁹ φθορά, ᾶς, ἡ, destruction, corruption. ¹⁰ ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. ¹¹ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ¹² ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹³ ψυχικός, natural, wordly-minded. ¹⁴ ζωοποιέω, make alive, make to live. ¹⁵ ἔπειτα, then, after this.

Βyzantine ΝΤ Πρὸς Κορινθίους Α 15:47

πνευματικόν. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός: ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ 47 κύριος ἐξ οὐρανοῦ. Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ 48 ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι: καὶ καθώς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα 49 τοῦ χοϊκοῦ, φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

¹χοϊκός, made of earth or dust, earthy. ²οἴος, such as, of what kind. ³ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁴φορέω, wear, bear. ⁵εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ⁶κληρονομέω, inherit, obtain. ⁷φθορά, ᾶς, ἡ, destruction, corruption. ⁸ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. ⁹κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁰ἀλλάσσω, change, alter. ¹¹ἄτομος, indivisible moment of time, moment. ¹²ῥιπἡ, ῆς, ἡ, rapid movement, twinkling. ¹³σάλπιγξ, ιγγος, ἡ, trumpet. ¹⁴σαλπίζω, sound a trumpet. ¹⁵ἄφθαρτος, imperishable, immortal. ¹⁶φθαρτός, perishable, corruptible. ¹⁷θνητός, subject to death, mortal. ¹⁸ἀθανασία, ας, ἡ, immortality. ¹⁹καταπίνω, drink down, swallow.

θάνατος εἰς νῖκος.¹ Ποῦ σου, Θάνατε, τὸ κέντρον;² Ποῦ σου, 仵δη,³ τὸ νῖκος;¹ 55
Τὸ δὲ κέντρον² τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία: ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος: τῷ 57
δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος¹ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. 58
"Ωστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι⁴ γίνεσθε, ἀμετακίνητοι,⁵ περισσεύοντες
ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος⁴ ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς² ἐν κυρίῳ.

Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς 16
Γαλατίας, οῦτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. Κατὰ μίαν σαββάτων ἔκαστος ὑμῶν 2
παρ' ἑαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων ὅ τι ἄν εὐοδῶται, ὁ Ἰνα μή, ὅταν ἔλθω, τότε
λογίαι ἡ γίνωνται. Ὅταν δὲ παραγένωμαι, οῦς ἐὰν δοκιμάσητε ὁ δι' ἐπιστολῶν, ὁ τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ: ἐὰν δὲ ἢ ἄξιον 4
τοῦ κὰμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν 5

¹νῖκος, ους, τό, victory. ²κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ³ἤδης, ου, ὁ, Hades. ⁴ἑδραῖος, steadfast, firm. ⁵ἀμετακίνητος, immovable, firm. ⁶κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ⁷κενός, empty, vain. ⁸λογία, ας, ἡ, collection, collecting. ⁹διατάσσω, command, give orders to. ¹⁰Γαλατία, ας, ἡ, Galatia. ¹¹θησαυρίζω, lay up, store up. ¹²εὐοδόω, cause to prosper. ¹³δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁴ἐπιστολή, ῆς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁵ἀποφέρω, carry off, bear away.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 16:6

Μακεδονίαν διέλθω: Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι: πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν 6 παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, Ἦνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὖ ἐὰν πορεύωμαι. Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδω ἰδεῖν: ἐλπίζω δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι 7 πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπῃ. Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσω εως τῆς 8 Πεντηκοστῆς: θύρα γάρ μοι ἀνέωγεν μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι 9 πολλοί.

Έὰν δὲ ἔλθη Τιμόθεος, ¹⁴ βλέπετε ἵνα ἀφόβως ¹⁵ γένηται πρὸς ὑμᾶς: τὸ γὰρ ἔργον 10 κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ. Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήση: ¹⁶ προπέμψατε ⁵ δὲ 11 αὐτὸν ἐν εἰρήνη, ἵνα ἔλθη πρός με: ἐκδέχομαι ¹⁷ γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. 12 Περὶ δὲ Ἀπολλὼ ¹⁸ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθη πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν: καὶ πάντως ¹⁹ οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθη, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήση. ²⁰

¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ² τυγχάνω, obtain, happen. ³ παραμένω, remain beside, continue. ⁴ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ⁵ προπέμπω, send before, send forth. ⁶ οὖ, where, when. ⁷ πάροδος, ου, ἡ, passage, thoroughfare. ⁸ ἐπιμένω, continue, remain. ⁹ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹⁰ Έφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹¹ πεντηκοστή, ῆς, ἡ, Pentecost. ¹² ἐνεργής, effective, active. ¹³ ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose. ¹⁴ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁵ ἀφόβως, fearlessly. ¹⁶ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹⁷ ἐκδέχομαι, await, expect. ¹⁸ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹⁹ πάντως, altogether, by all means. ²⁰ εὐκαιρέω, have opportunity, time.

Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε. Πάντα ὑμῶν ἐν 13 ἀγάπῃ γινέσθω.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί – οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ 15 τῆς Ἁχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς – ἴνα καὶ ὑμεῖς 16 ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι. ℻αίρω 17 δὲ ἐπὶ τῇ παρουσία Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἁχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα όῦτοι ἀνεπλήρωσαν. Ανέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ 18 ὑμῶν: ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.

Ασπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας: ¹⁷ ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ 19 ἀκύλας ¹⁸ καὶ Πρίσκιλλα, ¹⁹ σὺν τῆ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. ἀσπάζονται 20 ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ²⁰ ἀγίῳ.

¹γρηγορέω, watch, keep watch. ²στήκω, stand, stand fast. ³ἀνδρίζομαι, act like a man, am brave. ⁴κραταιόω, strengthen, confirm. ⁵Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. ⁶ἀπαρχή, ῆς, ἡ, first fruit. ⁷Αχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁸τάσσω, arrange, appoint. ⁹συνεργέω, work together. ¹⁰κοπιάω, toil, labor. ¹¹παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹²Φορτουνάτος, ου, ὁ, Fortunatus. ¹³Αχαϊκός, οῦ, ὁ, Achaicus. ¹⁴ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹⁵ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ¹⁶ἀναπαύω, refresh, take rest. ¹⁷Ασία, ας, ἡ, Asia. ¹⁸Ακύλας, ὁ, Aquila. ¹⁹Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ²⁰φίλημα, τος, τό, kiss.

Byzantine NT

Ο ἀσπασμὸς τῆ ἐμῆ χειρὶ Παύλου. Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, 21 ἤτω ἀνάθεμα. Μαρὰν ἀθά. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. Ἡ 23 ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

 $^{^1}$ ἀσπασμός, οῦ, ὁ, greeting, salutation. 2 ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. 3 αθά, come (Aramaic).